

Situs.
Soli qualitas.

Animalium va-
rietas.

Imperium majo-
rum.

Urbes.

Lacus.

Flumina.

Maris commo-
ditates.

Montes.

Est enim regio silvis saltibusque frequentissima. Nec defunt qui a Cavo lapide etymoni vocis advocent, quod Duces Holsatiae, Comites a Cavo lapide prius dicti sint. Terminos habet ab Ortu Bilenam fluvium; ab Occasu Storam, ab Austro Albim: a Septemtrione vero Eideram. Regio ipsa nemorosa ac saltibus occupata, unde lignorum affatim, ut plus illis lignorum pereat, quam Frisiis suppetere possit, cum nihilominus focos largissime instruant ipsi. Verum cum silvarum apud eos finis non sit, Quercus tamen vix gignit robustas, sed Fagis plena omnia, quarum fructu Porci saginantur, majori quam dici queat numero. Ager plerumque singulis trienniis, mutatis vicibus, piscationem uberem, ac frugum divitem praeber messem. Tribus enim annis colitur, feritur, metiturque arvum, tribus deinde annis stagna admittuntur, ut pisces depascantur gramina ac pinguis quaedam adducatur maceries, agrum fertilem reddens. Vineta non fert, nec Oliveta hic locus. Ferarum frequens est venatio. Equorumque magnum haec regio producit numerum. *Holsatia* divisa est in partes quatuor in *Dithmarsiam*, *Holsatiam*, *Stormariam* & *Wagriam*. Haec fuerunt olim Comitatus & postea a Friderico Imperatore tertio, Christierno primo id petente, erecti sunt in Ducatum, qui jam Sacro Romano Imperio 40 equites ac 80 pedites alere tenetur. Dithmarsia autem primo in libertate constituta fuerat per aliquot centum annos, quae etiam a Friderico Imperatore, Christierno primo in feudum concessa, tamen eo tempore nondum subacta fuit. Filii quidem ipsius Rex Ioannes & Dux Fridericus anno Domini 1500 expeditionem in illam susceperunt, sed istorum exercitu fuso libertatem suam Dithmarsii defenderunt, donec tandem a nepotibus Christierni 1, Duce Ioanne & Adolpho, ac Friderico 11, Rege Daniae sunt victi ac superati anno Domini 1559. In Holsatia urbes haec, *Segeberga* in Wagria Holsatiae regione, quarto a Lubeca miliari. *Itzohoa* situ locique natura, navigationeque praestans opidum: *Stora* cingitur piscoso & navigabili flumine, quod in intima Holsatia ortum, aliquot Opida & nobilem illam Ranzovianam domum Bredenbergam alluit, posteaque se in Albim exonerat. *Chilonium* vulgo *Kile* vetus est Opidum, Portumque habet capacem, in quem ex Germania, Livonia, Dania, & Suecia magno Holsatiorum quaestu merces deferuntur. Sunt in eodem Holsatiae tractu *Crempa* & *Reinholdsburgum*: illi nomen est a fluvio praeterlabente, huic conditore. Sunt & *Meldorpia*, *Heiminckste* & *Tellinckste* in Dithmarsia, & Stormariae Metropolis *Hamburgum* Emporium nobile ad Albim, quod post multas calamitates bellicas a Carolo magno restauratum est, & tempore Henrici 1 v Imperatoris muris cingi, portisque tribus & turribus duodecim ornari coepit. In hac urbe vixit sepultusque est Albertus Crantzius, Historicus neque indifertus, neque mendax. Paludibus frequens regio, in primis vero Dithmarsia, quae paludum beneficio innixa semper obsequium Daniae Regum respuit, superioribus annis jugum admittere coacta. Fluviorum qui hanc regionem irrigant, nominatissimus est *Egidora* vel *Eidera*; sunt & alii, quorum plerique rivuli potius quam iusti fluvii dicendi. Caterum mare Balthicum, qua parte Holsatiam & Slesvicum Ducatus alluit certos habet & jucundos sinus, Isthmos Graecinuncupant, in quos magno accolarum commodo erumpit, & tutos negotiatoribus navibusque marinis fluctibus defatigatis praebet recessus. Piscatum etiam uberem & maxime Salmonum alicubi subministrat. Regio plana est, qua